

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

VSTUPNÍ ČÁST

Název modulu

Proměny jazyka v místě a čase

Kód modulu

ČJ-m-4/AL12

Typ vzdělávání

Všeobecné vzdělávání

Typ modulu

všeobecně vzdělávací

Využitelnost vzdělávacího modulu

Kategorie dosaženého vzdělání

M (EQF úroveň 4)

L0 (EQF úroveň 4)

Vzdělávací oblasti

ČJ - Český jazyk

Komplexní úloha

Obory vzdělání - poznámky

Délka modulu (počet hodin)

16

Poznámka k délce modulu

Platnost modulu od

30. 04. 2020

Platnost modulu do

Vstupní předpoklady

Vstupním předpokladem je osvojení odpovídajících očekávaných výstupů RVP ZV v oblasti spisovné výslovnosti, tvarosloví, slovtvorby a skladby.

JÁDRO MODULU

Charakteristika modulu

Vzdělávací modul spadá do obsahových okruhů Jazyk a O jazyce. V průběhu modulu si žáci zopakují, doplní a upevní dovednosti o jazyce jako funkčním systému. Modul je orientován na rozvoj dovedností v oblasti práce s textem. Žáci se naučí rozlišovat jednotlivé vrstvy jazyka, porozumí zákonitostem historického vývoje češtiny, orientují se v soustavě evropských a slovanských jazyků a dovedou do této soustavy zařadit mateřský jazyk. Absolvováním modulu žáci směřují ke kultivovanému používání jazyka v odpovídajících situacích.

Očekávané výsledky učení

Žák

- a) rozliší spisovnou, hovorovou a nespisovnou češtinu;
- b) vysvětlí s využitím textu charakteristické rysy historického vývoje češtiny;
- c) rozezná evropské jazykové skupiny / jazyky;
- d) orientuje se v soustavě evropských a slovanských jazyků a zařadí do ní mateřský jazyk.

Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

Obsahem vzdělávání modulu je zopakování, doplnění a upevnění dovedností o jazyce jako funkčním systému. Pozornost je věnována zejména orientaci v historickém vývoji češtiny, orientaci v evropské soustavě jazyků a soustavě jazyků slovanských. Modul je zaměřen i na osvojení dovedností rozeznat spisovnou a hovorovou podobu českého jazyka, slangových a nářečních jazykových jevů. Žáci se učí kritické práci s informacemi. Pracují zejména s tištěnými souvislými i nesouvislými texty včetně jejich kombinací, audio a videoukázkami.

Učební činnosti žáků a strategie výuky

- práce s reálnými zvukovými záznamy mluveného projevu
- práce s ukázkami slangu charakteristického v daném oboru vzdělání
- řešení souborů textových úloh, případně pracovních listů k porovnání vrstev jazyka, vývojových mezníků češtiny, s ukázkami podob evropských a slovanských jazyků
- práce s audio/videoukázkami s metodickým vedením vyučujícího
- práce s pracovními listy k tištěným textům rozličné povahy (graf, obrázek, mapa, tabulka...) a k audio/videoukázkám (práce s úlohami i pracovními listy může probíhat individuálně i ve skupinách)

Zařazení do učebního plánu, ročník

VÝSTUPNÍ ČÁST

Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžně je prováděno hodnocení s využitím prvků formativního hodnocení.

- a) rozliší spisovnou, hovorovou a nespisovnou češtinu;

v průběhu modulu ověřováno prostřednictvím pracovních listů a souborů úloh

- b) vysvětlí s využitím textu charakteristické rysy historického vývoje češtiny;

v průběhu modulu ověřováno prostřednictvím pracovních listů a souborů úloh

- c) rozezná evropské jazykové skupiny / jazyky;

v průběhu modulu ověřováno prostřednictvím pracovních listů a souborů úloh

- d) orientuje se v soustavě evropských/slovanských jazyků a zařadí do ní mateřský jazyk;

v průběhu modulu ověřováno prostřednictvím pracovních listů a souborů úloh

Výsledky učení a)–d) ověřovány v závěru modulu souhrnným testem, jehož specifikací jsou předmětné výsledky učení. Základní nastavení specifikace testu je 25% zastoupení každého výsledku učení. Toto nastavení lze měnit podle potřeb jednotlivých vyučujících, přičemž zastoupení jednotlivých výsledků učení nesmí klesnout pod 10 %. Procentuální zastoupení výsledku učení je odvozeno od maximálního získatelného počtu bodů za daný výsledek učení (nikoli tedy od počtu úloh – může se jednat o dramatický rozdíl).

Kritéria hodnocení

Při průběžném hodnocení dosahovaných jednotlivých výsledků učení a)–d) je využíváno souborů úloh / pracovních listů, které zaručují vysokou objektivitu hodnocení – hodnocení na úrovni stanovení mezní hranice úspěšnosti a od ní odvozených bodových rozmezí pro případné vyjádření výsledku žáka známkou nebo jiným číselným či slovním způsobem je u jednotlivých výsledků učení v kompetenci vyučujícího. Zároveň se doporučuje souběžně využít prvků formativního hodnocení. Při vhodně užitých souborech úloh / pracovních listech lze sledovat dosažený pokrok každého žáka.

Při závěrečném ověřování dosažených výsledků učení souhrnným testem jsou doporučená kritéria nastavena následovně:

Mezní úroveň úspěšnosti je stanovena na 40 %.

Převodník dosažené úspěšnosti na známku

úspěšnost žáka v testu pod 40 % = nedostatečný

úspěšnost žáka v testu od 40 do 55 % = dostatečný

úspěšnost žáka v testu od 56 do 70 % = dobrý

úspěšnost žáka v testu od 71 do 85 % = chvalitebný

úspěšnost žáka v testu od 86 do 100 % = výborný

Nastavená obtížnost testu musí odpovídat dovednostem žáků, jejichž studium je zakončeno maturitní zkouškou, tzn. doporučuje se používat úlohy s průměrnou a vyšší úrovní obtížnosti. Zařazení nepřiměřeně snadných úloh by vyvolávalo potřebu posunovat mezní hranici úspěšnosti a použitý evaluační nástroj (test / soubor úloh) by vykazoval nevyhovující psychometrické charakteristiky.

Doporučená literatura

Komárek, M.: Dějiny českého jazyka. Brno, Host 2012.

Lamprecht, A; Šlosar, D.; Bauer, J.: Historická mluvnice češtiny. Praha: SPN 1986.

Internetová jazyková příručka. Dostupné z: <http://prirucka.ujc.cas.cz/>

učebnice a další výukové materiály dle potřeb vyučujícího

Poznámky

Doporučuje se absolvování modulu před modulem Vědění o jazyce.

Obsahové upřesnění

VV - Všeobecné vzdělávání

Materiál vznikl v rámci projektu Modernizace odborného vzdělávání (MOV), který byl spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a jehož realizaci zajišťoval Národní pedagogický institut České republiky. Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Pavel Mareš. [Creative Commons CC BY SA 4.0](#) – Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.